

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie ze skargi P. O. o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 października 2016 r., sygn. akt IV Ca (...), wydanego w sprawie z powództwa B. S.A. w G. przeciwko P. O. o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 stycznia 2020 r.,

1. odrzuca skargę;
2. przyznaje r.pr. B. P. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w W. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o 23 % podatku VAT tytułem wynagrodzenia za udzielenie pozwanemu z urzędu nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 października 2016 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację P .O. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 22 października 2015 r.

Od tego wyroku pozwany wniósł w dniu 1 października 2018 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, zarzucając w szczególności naruszenie art. 69 Konstytucji, art. 13 ust. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz art. 227, 232 i 505¹⁰ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - pomijając inne ograniczenia - jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wymaganie to wynika z przyjętego przez prawodawcę założenia, że odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji i art. 417¹ § 2 KC może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy strona poszkodowana uczyniła wszystko co możliwe, aby nie dopuścić do powstania szkody. Inaczej mówiąc, obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może - w wypadku wystąpienia szkody - uzasadniać odpowiedzialność państwa. Pogląd ten odpowiada również tezie, że państwo demokratyczne, o rozwiniętym pierwiastku obywatelskim, musi wymagać od członków wspólnoty dbania o swoje prawne interesy i korzystania z dostarczanych przez prawo środków, w tym oczywiście środków zaskarżenia.

W dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem skargi, do polskiego systemu prawnego wprowadzono kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, tj. skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażąco naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz.U. z 2018 r. poz. 5 ze zm. - dalej „u.SN”). Zważywszy, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ k.p.c. w związku z art. 95 u.SN - prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylenia zaskarżonego

orzeczenia i orzeczenia na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny „szkody judykacyjnej”, jest oczywiste, iż spełniając wymagania określone art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej.

Mając ponadto na względzie, że przyczyny uwzględnienia skargi nadzwyczajnej są zbieżne przyczynami uwzględnienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 89 § 1 pkt 1 i 2 u.SN), a także biorąc pod uwagę unormowanie zawarte w art. 89 § 4 u.SN, należy przyjąć, iż począwszy od dnia 4 kwietnia 2018 r. strona wnosząca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wypełniając obowiązek przewidziany w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że złożyła do uprawnionego organu (art. 89 § 2 u.SN) wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony. Niewykazanie tej okoliczności powoduje odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018, nr 12, poz. 121).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.